

Verslag projectbezoek Daniella de Winter en Sabien Deneer

Datum: 24 augustus tm zaterdag 29 augustus 2009

Land: Mozambique

Huisjes voor reïntegratie van tehuis bewoners, St Mutayana Weru, 25 augustus 2009

P07.264

Project Uitvoerder : Mutanyana Weru, Pater van Zon
Nederlandse partner : St. Mutanyana Weru, actie door Sport en Spel Maasland
Bijdrage via Wilde Ganzen : € 11022,38

Met pater André van Zon en chauffeur bezoeken we de huisjes die hij met steun van WG gebouwd heeft voor de vrouwen en kinderen uit het opvangcentrum. Dit centrum is door Pater André in 1991 opgezet en er verbleven vrouwen en kinderen, deels met fysieke handicaps, die verlaten of verwaarloosd waren door familie. De meeste kinderen heeft hij ontmoet tijdens zijn dagelijks bezoeken aan het Central Hospital van Maputo, waar ze lagen omdat ze ernstig ziek of verzwakt waren en geen zorg van familie kregen. Pater André is gepensioneerd en zijn opvangcentrum is overgenomen door de Italiaanse orde van Orionieten. Het wordt gerenoveerd en de vrouwen uit het centrum moesten reïntegreren in de samenleving.

De verstandhouding met de nieuwe leiders van het centrum is slecht en de contacten minimaal. Pater André is op een zijspoor gezet, mede doordat er is in het verleden een pijnlijk verslag in de pers gekomen is van vermeende problemen op het opvangcentrum. (o.a. slechte hygiëne en gebrek aan structuur).

Er zijn opeenvolgende financieringen geweest met steun van WG voor de bouw van het centrum, meubels, stenen en rieten huisjes voor de vrouwen die uit het opvangcentrum kwamen en moesten reïntegreren.

We gaan de locaties, die een half uur tot 1 uur rijden van Maputo weg liggen, 1 voor 1 af. Er worden in totaal ongeveer 18 vrouwen met hun kinderen (vaak pleegkinderen of kinderen van familie) opgevangen en de meeste vrouwen hebben een handicap; een is doofstom, een ander heeft bot-tbc, er zijn verbrandingen of amputatie van armen of benen, een verstandelijk beperking, een verlamming door een ruggemergbeschadiging (verdwaalde kogel). Een aantal van de vrouwen zijn ontheemde slachtoffers van de burgeroorlog. Op 1 locatie is een stenen huis gebouwd, op de andere 2 locaties zijn rieten huisjes gebouwd.

Het zijn ruime, nette hutten van riet met een latrine/washok in een aparte ruimte ernaast. Er is water en elektriciteit en in het huisje dat we van binnen zien staat een kleine TV. De vrouwen maken ondanks hun beperkingen een gezonde en assertieve indruk. Het is onduidelijk hoe ze in hun levensonderhoud voorzien, want de mogelijkheden om een inkomen te verdienen lijken marginaal. We zien dat veel vrouwen een beroep op pater André doen om hen geld te geven, wat hij, soms onder licht protest, ook doet. Hij vertelt dat hij 3 keer in de week alle huisjes bezoekt en geld voor hun levensonderhoud achter laat. De hoogte van de bedragen wisselt en er is niets over vastgelegd of afgesproken. Pater André praat met veel compassie over de vrouwen, die hij merendeels al jaren kent en echt gered heeft uit erbarmelijke omstandigheden. Het lijkt erop dat hij zo zijn eigen familie heeft. Ze hebben met de steun van hem, van zijn congregatie en achterban in NL een bewonderenswaardige verbetering van hun persoonlijke leefomstandigheden bereikt. Sommigen zijn geopereerd, anderen hebben een rolstoel gekregen, er zijn er die naar school gaan of Engels leren. De pater is in bezit van auto met chauffeur en wordt door de vrouwen ook ingezet bij vervoer en transport. Onderweg naar de laatste huisjeslocatie doen we boodschappen (meel, rijst, olie, uien) voor de lunch die de vrouwen daar zullen maken voor ons. Dit is het meest recente door WG gefinancierde project, voor de bouw van 9 huisjes. Aangrenzend is een terrein dat de vrouwen het afgelopen jaar ontdaan hebben van onkruid en hebben ingezaaid met groente en maïs. De opbrengst van deze moestuin lijkt groter te (kunnen) worden dan nodig is voor de eigen voedselvoorziening van de vrouwen. Hoe de vrouwen dit kunnen gaan verkopen is nog niet uitgedacht. De grond is geen eigendom van de stichting van de vrouwen of van de stichting, maar in leen gegeven door de eigenaar en dat biedt dus geen garantie voor de toekomst.

Ook de huisjes en de grond waarop de huisjes zijn gebouwd zijn (nog) geen eigendom van de stichting. Pater André zegt wel bezig te zijn om deze op naam van de stichting te krijgen, om te

voorkomen dat vrouwen hun huisje verkopen en er met het geld van door gaan. Dit is al eens gebeurd.

De lekkere lunch (mielie-meel, saus van pompoenbladeren, gemalen pinda's, uien en tomaten) wordt speciaal voor ons drieën in een van de hutjes opgediend. De vrouwen blijven buiten zitten en eten daar.

Op de terugweg bezoeken we nog een laatste (stenen) huisje en we nemen een meisje mee dat naar familie in de stad moet. Ze blijkt geen adres te hebben en er ontstaat een lichte paniek omdat wij naar het vliegveld moeten en de pater het meisje niet zomaar wil achterlaten. Gelukkig vindt de chauffeur na navraag iemand die de familie zegt te kennen en belooft haar daar heen te brengen. We laten het meisje achter en hopen dat het goed komt.

Concluderend:

Het geld voor de financiering is gebruikt voor de doelstellingen van het projectvoorstel. De vrouwen met hun (pleeg)kinderen verkeren met betrekking tot woonomstandigheden en verzorging in goede omstandigheden. Er is echter nog geen vooruitzicht op financiële onafhankelijkheid voor de vrouwen.

Aanbevelingen:

1. Pater André zou een beleid met week- of maandgeld en een budget met de vrouwen moeten maken, zodat ze leren om hun uitgaven te plannen en om die inzichtelijk te maken.
2. Ook moet er gezocht worden naar een meer structurele manier voor de vrouwen om in hun levensonderhoud te voorzien.
3. Er moet haast gemaakt worden met de eigendomsverklaringen en er zou een plan moeten komen voor de aanwending van de groentetuin als inkomensgenererende activiteit. Aan de financiële en andere steun van pater André zal een keer een eind komen. De hele affaire rond het opvangcentrum heeft hem enigszins aangeslagen achtergelaten.

Verslag gemaakt door Sabien Deneer en aangevuld door Daniëlla de Winter